

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, dana 17. maja 2021. godine
Ref.br.:RK1780/21

ODLUKA O ODBIJANJU

u

slučaju br. KI34/21

Podnosilac

Skender Murseli

Ocena ustavnosti neodređenog akta javnog organa

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Skender Murseli sa mestom stanovanja u Essenu, Nemačka (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva ne osporava nijedan konkretan akt nekog javnog organa.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti neodređenih akata javnog organa.
4. Podnosilac zahteva nije jasno objasnio za koja to prava i osnovne slobode koje su zagarantovane Ustavom Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav) on smatra da su mu povređena nekim aktom nekog javnog organa.

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane], Ustava, članu 22. [Procesuiranje podnesaka] i članu 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) kao i na pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim Sudom

6. Dana 22. januara 2021. godine, preko pošte, podnosilac zahteva je poslao Ustavnom Sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud) jedno "*Otvoreno pismo*". Isto to pismo on je uputio i Centralnoj Izornoj Komisiji (u daljem tekstu: CIK).
7. Dana 4. februara 2021. godine, Sud je primio gore navedeno pismo podnosioca zahteva.
8. Dana 5. februara 2021. godine, Sud je poslao jedan dopis na elektronsku adresu podnosioca zahteva, u kojem ga je obavestio da na osnovu stava 7 člana 113 Ustava, članova 47 i 48 (Tačnost podneska) Zakona i tačke d) stava 1 pravila 39 (Kriterijumi o prihvatljivosti) Poslovnika o Radu, pred Sudom treba da (i) razjasni akt javnog organa koji osporava; i (ii) tačno razjasni koja su osnovna prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređena odgovarajućim aktom javnog organa. Sud je takođe zatražio od podnosioca zahteva da (i) popuni obrazac za podnošenje zahteva pred Sudom; i (ii) da pridruži dodatnu dokumentaciju u vezi sa odlukama javnih organa koje on osporava.
9. Dana 8. februara 2021. godine, Sud je, putem elektronske pošte, primio od podnosioca zahteva jednu "*Žalbu*", kojoj je pridružio (i) obrazac zahteva koji nije bio popunjen i koji nije bio potpisan; (ii) fotografiju kupona za plaćanje poštanske usluge; (iii) fotografisani pečat koji potvrđuje da je podnosilac zahteva poslao poštu dana 22. januara 2021. godine; i (iv) fotografiju pisma pošte gde se navodi da se pismo treba poslati Sudu i CIK-u.
10. Dana 11. februara 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresa Caka-Nimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Safet Hoxha i Remzije Istrefi-Peci.

11. Dana 12. februara 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i ponovo je zatražio od njega da on (i) popuni obrazac Suda; (ii) da razjasni akt javnog organa koji on osporava; i (iii) da tačno razjasni koja prava i slobode koje su zagarantovane Ustavom on smatra da su mu povređena odgovarajućim aktom javnog organa. Sud je zatražio od podnosioca zahteva da gore navedena razjašnjenja podnese Sudu u roku od sedam (7) dana.
12. Dana 19. februara 2021. godine, putem elektronske pošte, podnosilac zahteva je poslao još jedan dopis Sudu, u kojem je naglasio da (i) *“ne slažem se da mogućnostu koja je data dijaspori da glasa klasičnom poštom(Kovertama) povodom izbora od 14. februara 2021. godine ispunjava potrebne uslove i okolnosti za glasanje”*; (ii) *“vreme od 10 dana u uslovima koje je pandemia stvorila ni u kom slučaju nije dovoljno da pošta stigne na mesto odredišta” [...]*; i (iii) *“uslov da podnosilac prijave odgovori na telefonski poziv (anoniman) kao ispunjenje kriterijuma za odobrenje da bi glasao, nije bilo odgovarajuće sredstvo kada se znaju koje su tehničke mogućnosti koje bi takav poziv mogao doneti.”*
13. Dana 5. maja 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj Sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu da odbije zahtev po kratkom postupku.

Pregled činjenica

14. Na osnovu spisa predmeta, podnosilac zahteva živi u Nemačkoj i preko pošte je poslao svoj glas za parlamentarne izbore u Republici Kosova koji su bili 14. februara 2021. godine.
15. Na osnovu spisa predmeta, proizilazi da je podnosilac zahteva poslao dva pisma, koje je on nazvao *“testovi”* u Sud u u CIK. Ova pisma su poslana preko pošte iz Nemačke dana 22. januara 2021. godine, i stigla su na Sud dana 4. februara 2021. godine. Podnosilac zahteva izjavljuje pred Sudom da je putem gore navedenih pisama, *“testirao koliko je vremena potrebno nekom sličnom dopisu da stigne na svoje odredište – CIK Priština”*. Podnosilac zahteva nije pridružio dodatnu dokumentaciju.

Navodi podnosioca zahteva

16. Podnosilac zahteva pred Sudom nije precizirao akt nekog javnog organa koji on osporava niti je tačno razjasnio za koja prava i slobode koje su zagarantovane Ustavom on smatra da su mu povređena.
17. Podnosilac zahteva, u suštini, tvrdi da njegov glas kao i glas njegove porodice koja se nalazi u Nemačkoj treba da ima istu vrednost kao i glas svih građana koji se nalaze u Republici Kosovo. Štaviše, i sa tim u vezi, on naglašava da (i) *vreme od 10 dana u uslovima koje je pandemia stvorila ni u kom slučaju nije dovoljno da pošta stigne na mesto odredišta” [...]*; i (ii) *“uslov da podnosilac prijave odgovori na telefonski poziv (anoniman) kao ispunjenje kriterijuma za odobrenje da bi glasao, nije bilo odgovarajuće sredstvo kada se znaju koje su tehničke mogućnosti koje bi takav poziv mogao doneti”* i da, pored toga to nije *“evropska praksa”*.

18. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da se putem neke odluke obaveže CIK da omogućiti da *“svi oni izgnanici koji su uspešno aplicirali i koji će poslati glasačke listiće u vremenskom periodu koji je određen od CIK-a, odnosno od Ustavnog Suda od (02.02.20201. godine do. 12.02.2021. godine) da se priznaju njihove pošiljke dok se ne izbroje svi glasovi (i oni uslovni) unutar teritorije Republike Kosovo; i da samo nakon tog dana se isti više ne priznaju, kao i da se počne sa njihovim brojanjem”*.

Ocena prihvatljivosti zahteva

19. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom, predviđene Zakonom i dalje navedene Poslovníkom o Radu.
20. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“(1) Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način”.

[...]

(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

21. U nastavku, Sud se takođe poziva i na uslove o prihvatljivosti koji su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se pre svega poziva na članove 47. [Individualni zahtevi] i 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuju:

Član 47 (Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ”.

[...].

Član 48 (Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

22. U kontekstu gore navedenih odredbi, Sud ističe da na osnovu stava 7, člana 113. Ustava, stava 1, člana 47. i člana 48. Zakona, izuzev što strane pred Sudom moraju osporiti akt javnog organa koji se osporava, strane su takođe dužne da jasno i na adekvatan način naglase činjenice i navode u vezi sa povredama ustavnih prava ili odredbi. U okolnostima ovog slučaja, Sud primećuje da podnosilac zahteva, uprkos zahtevima Suda za pojašnjenjem, (i) pred Sudom nije razjasnio akt javnog organa koji osporava; i (ii) nije ni

razjasnio koja su osnovna prava i slobode zagantovane Ustavom za koje tvrdi da su mu povređena; i (iii) nije podneo odgovarajuću dokumentaciju.

23. S tim u vezi, Sud podseća da je prvo pismo podnosioca zahteva, koje je poslato iz Nemačke putem pošte, bilo primljeno dana 4. februara 2021. godine. Imajući u obzir da je zahtev bio nejasan, sutradan, odnosno dana 5. februara 2021. godine, u skladu sa stavom 4 člana 22 Zakona i tačkama (f), (g) i (h) stava (2) pravila 32 Poslovnika o Radu, Sud je, putem elektronske pošte, zatražio od podnosioca zahteva da u skladu sa stavom 7 člana 113 Ustava i članovima 47 i 48 Zakona (i) da razjasni akt javnog organa koji on osporava pred Sudom; (ii) da tačno razjasni koja prava i osnovne slobode on smatra da su mu povređena odgovarajućim aktom javnog organa; i (iii) da podnese popunjeni obrazac za podnošenje zahteva pred Sudom, gde će pridružiti dodatnu dokumentaciju u vezi sa odlukama javnog organa koje on osporava.
24. Dana 8. februara 2021. godine, podnosilac zahteva je, putem elektronske pošte, poslao odgovor pred Sudom, ali nije naveo razjašnjenja koja su zatražena od strane Suda. Samim tim, Sud je registrovao zahtev podnosioca zahteva kao novi slučaj i dana 12. februara 2021. godine, Sud se još jednom obratio podnosiocu zahteva gde ga je obavestio o registraciji slučaja i gde je ponovio zahteve iz dopisa koji je Sud poslao dana 5. februara 2021. godine. Podnosilac zahteva je putem elektronske pošte samo ponovio svoje navode, ali nije pružio nijedno od pojašnjenja koje je Sud zatražio u dva uzastopna zahteva.
25. U tom smislu, Sud se poziva na stav (5) pravila 35 (Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka) Poslovnika o Radu, koji propisuje sledeće:

Pravilo 35
(Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka)

[...]

“(5) Sud može odlučiti po kratkom postupku, odbiti podneska ako je nepotpun ili nejasan, uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni podnesak,”.

[...]

26. Sud ističe da gore navedeno pravilo Poslovnika omogućava Sudu da odbije zahtev po kratkom postupku ako je, između ostalog, zahtev podnosioca nepotpun i nejasan, uprkos zahtevima Suda za dopunu i razjašnjenje relevantnog zahteva. Sud se dva puta obraćao podnosiocu zahteva sa takvim zahtevom, ali iako je podnosilac zahteva odgovorio tako što je ponovio svoje tvrdnje, on nije odgovorio ni na jedan od specifičnih zahteva Suda, kao što je to objašnjeno i u postupku pred Sudom ovog Rešenja.
27. Stoga, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava proceduralne uslove za dalje razmatranje, jer je nepotpun i nejasan, kao što je propisano u stavu (5) pravila 35 Poslovnika o Radu.
28. Sud ističe da teret stvaranja, pojašnjenja i dopune zahteva pada na podnosioca zahteva, koji imaju neposredni interes, tako da Sud može efikasno rešiti njihove navode i tvrdnje. U slučajevima kada podnosioci zahteva ne odgovore

na zahtev Suda za pojašnjenje i dopunu zahteva, Sud odbija te zahteve po kratkom postupku. (Vidi, između ostalog, slučajeve Suda KI 60/20, podnosilac: *Odbor Islamske Zajednice Kosova*, Odluka o odbijanju zahteva od 18. februara 2021. godine, stav 36; KI90/20, sa podnosiocem *Arben Boletini*, Odluka o odbijanju zahteva, od 9. decembra 2020. godine, stav 25; i slučajeve br. KI78/20, KI79/20 i KI80/20, sa podnosiocem *Hilmi Aliu i drugi*, Odluka o odbijanju zahteva od 7. decembra 2020. godine, stav 33 i tu navedene reference).

29. Na kraju, u skladu sa pravilom 35 (5) Poslovnika o Radu, zahtev se treba odbiti po kratkom postupku.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 22, 47 i 48 Zakona i u skladu sa pravilom 35 (5) Poslovnika o Radu, dana 5. maja 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBIJE zahtev;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Gresa Caka Nimani
Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi
Arta Rama-Hajrizi